

حفاظت از محیط زیست و پایداری منابع طبیعی سازگار با اکوتوریسم

^{۱*} سارا بنی نعیمه ، ^۲ میثم مهری چروده

^۲ کارشناس ارشد اقلیم شناسی در برنامه ریزی محیطی-سازمان آب و برق خوزستان

^{۱*} کارشناس ارشد منابع طبیعی

^{۱*} mehri1334@gmail.com

چکیده

امروزه کشورهای جهان سوم دریافته اند رشد سریع و تقلیدی که به تکرار مراحل مدرنیزاسیون کشورهای غربی میپردازد، سبب اختلاف طبقاتی شدید اجتماعی و تخریب دوچندان محیط زیست در دو سر طیف جامعه می شود. ثروتمندان، منابع را با مصرفی تفاخرآمیز غارت، و فقیران از منابع نادری که در دسترس دارند، به حد افراط استفاده میکنند. نتیجه این روند این است که منابع پایا نپذیر، تهی، و منابع تجدید شدنی نیز به جهت عدم مدیریت درست، به منابع فناپذیر تبدیل می شود و حاصلی جز محیطی آلوده برای نسلهای بعد بر جای نمی ماند در کشورهای شمال نیز به رغم این که طی مراحل رشد خود کوشید هاند منابع خود را از کشورهای جهان سوم تهیه، و بخشی از آلودگی زیست محیطی خود را به این کشورها انتقال دهند، آثار مرگبار فراگیر تخریب محیط، زنگ خطر را برای آنان نیز به صدا درآورده است؛ به همین جهت مسائل محیط زیست، مورد توجه صاحبان اندیشه در علوم گوناگون قرار گرفته است. مشکل آلودگی محیط زیست امروز جهان، مشکل تنها یک کشور و یا یک قلمرو نیست، بلکه مشکل کل جهان است که در بردارنده ی مسائل مختلفی نیز هست که از جمله می توان به آلودگی آب و هوا، گرم شدن کره ی زمین، بالا آمدن سطح آب دریاها، انهدام گون ههای گیاهی و جانوری، فرسایش لای هی ازن، تخریب جنگل ها، باران های اسیدی، آلودگ یهای صوتی، آزمای شهای هست های و . . . اشاره کرد. این همه، نتیجه ی عملکرد خود انسان است. تحقیقات علمی نشان داده است که اجزای مختلف محیط زیست دریاها، رودخانه ها، هوا، خاک، حیوانات ، گیاهان و . . . همه به یکدیگر وابسته و مرتبط هستند. و به لحاظ همین وحدت و یکپارچگی، هر نوع آلودگی می تواند موازنه و تعادل میان عناصر مزبور را بر هم زند . از این رو به منظور حفظ و حراست از طبیعت و محیط زیست، به تدریج اندیشه ی وضع قواعد و مقررات جهانی شکل گرفت و از رهگذر کنفرانس ها و سازمان های بین المللی تکامل یافت . در این قواعد و مقررات، جلوگیری از آلودگی محیط زیست مورد تأکید قرار گرفت و معیارهای جهانی مشترکی ، جهت به نظم در آوردن فعالیتهای مرتبط با محیط زیست انجام شد . اما اقدامات در مورد محیط زیست، در همین جا متوقف نشد، بلکه با مطرح شدن مسائل مربوط به حقوق بشر که با انتشار اعلامیه ی جهانی حقوق بشر ۱۹۴۸ و میثاق های بین المللی ی ۱۹۶۶ جایگاهی رفیع در نظام بین المللی به خود اختصاص داد مسأله ی محیط زیست نیز وارد مرحله ی تازه ای شد، تا این که در سال ۱۹۷۲ در اعلامیه ی استکهلم بین حقوق بشر و محیط زیست رابطه و پیوندی اساسی برقرار گردید.

واژگان کلیدی : حفاظت از محیط زیست و منابع طبیعی -زیست محیطی -تغییرات اقلیمی

گردشگری از قدیم با انگیزه های متفاوت صورت می گرفت. در ایران گردشگری به معنای امروزی از دهه ۱۳۳۰ آغاز شد، بوم گردی سبب رشد شخصیت و ارتقاء معرفت از فرهنگ ها می گردد. اسلام نیز سیر در طبیعت را تفکری برای اهل علم می داند. از جمله شاخه های گردشگری اکوتوریسم است. که از دهه ۱۹۷۰ وارد ادبیات جهان شده هر سال هم در مقایسه با گردشگری دو برابر رشد دارد و به معنای سفرهای مسوولانه و هدفمند به طبیعت است. در میان گزینه های مختلف گردشگری، بوم گردی با حفظ محیط زیست، التزام به توسعه جوامع و احترام به ویژگی های فرهنگی از جمله گزینه ای است که بیشترین سازگاری با مفهوم پایداری را دارد. از ابعاد اکوتوریسم می توان دامنه نوردی، توریسم کوچ، طبیعت درمانی، ورزشهای ساحلی، شکار و از جاذبه های طبیعی کشور به قله های مرتفع، دریاچه ارومیه، جنگلهای شمال، رودخانه ها، آبهای معدنی و ... اشاره نمود، حفظ تنوع زیستی، مشارکت در تأمین رفاه اجتماعی از اهداف اکوتوریسم می باشد، همچنین کمک به اقتصاد محلی و ترویج فرهنگ زیست محیطی از اثرات مثبت اکوتوریسم و آلودگی، تخریب محیط و نابودی گونه های جانوری و گیاهی از اثرات منفی آن می باشد. برای حفظ اکوتوریسم پایداری آن بایستی مد نظر باشد که با سازماندهی، برنامه ریزی درست، مشارکت مردم محلی و آموزش می توان به آن رسید. سازمان محیط زیست برای تحقق اصل پنجاه قانون اساسی در راستای توسعه پایدار وظایف دشواری دارد. بررسی اجمالی اکوتوریسم از اهداف تحقیق و نبود متولی مخصوص و ضعف مدیریت از یافته های آن است. بیشتر لغت نامه ها مسافرت را عمل جابه جایی به خارج از جامعه برای تجارت یا تفریح، نه جهت انجام کار روزمره یا تحصیل می دانند. برای آنکه صنعت جهانگردی در کشوری پا بگیرد و گسترش یابد، به ویژگی های خدادادی نیاز دارد که آن را عوامل برتری FACTORLE – ENDOWMENT می توان نامید این دارای ها یا برتری ها در گزینش جایگاه یک کشور در صنعت گردشگری نقش بنیادی دارند و آنها را به سه دسته می توان تقسیم کرد:

دارایی های طبیعی، تاریخی، هنری و فرهنگی، دارایی های انسانی در زمینه کار و مهارتهای کاری و دارایی های سرمایه ای و زیر ساخت های اقتصادی (فریاری، ۱۳۸۱) که کشور ما ایران هر سه آنها را دارا است. وضعیت جهانگردی درکشورها نشان از رونق اقتصادی آن کشور است توریسم در صنعت جهانی در سالهای اخیر رشد سریعی داشته است. (WTO) سازمان جهانی گردشگری پیش بینی نموده است که در هر سال ۴ درصد تا ۲۱۰ گردشگری داخلی رشد داشته باشد. در سال ۱۹۸۸، ۲۳۶ میلیون نفر گردشگران داخلی معادل ۲۳۳ بلیون دلار درآمد داشته است. (Campbell, 1999) یافته های موجود نشان می دهد که بیشترین قسمت از این رشد در بخش اکوتوریسم بوقوع پیوسته و به طور کلی در آینده رشد این بخش بین ۳۰ – ۱۰ درصد خواهد بود. بدین ترتیب شمار طبیعت گردان از ۷ درصد به ۲۰ درصد خواهد رسید (نشریه بازاریابی به نقل از 1997, linbery) که بر طبق مطالعات جهانی مسافرت و توریسم (WLTL) تعداد مشاغل مستقیم و غیر مستقیم حاصله از توریسم در سال ۱۹۹۶ برابر با ۲۹۰ میلیون شغل و درآمد حاصله از آن برابر با ۳/۴۰ تریلیون دلار بوده است و پیش بینی می شود تا سال ۲۰۰۵ تعداد مشاغل این بخش به ۳۳۸ میلیون شغل و درآمد آن به ۷/۲ تریلیون دلار برسد (نصیرزاده، ۱۳۸۲).

انواع توریسم و مفهوم اکوتوریسم

- ADVENTURE TRAVEL (سفر ماجراجویانه): مسافرت برای یک تجربه غیر معمول که شامل خطر هم است و زیاد هم قابل اطمینان نیست مانند یک سفر در جنگلهای آمازون
- SUSTAINABLE TOURISM (مسافرت پایدار): هر شکل از توریسم که منبع تفریحی و زیست محیطی را تقلیل ندهد تا دیگران از آن هم لذت ببرند.
- RESPONSIBLE TOURISM (سفر مسئولانه): توریسمی که اثر منفی بر طبیعت نگذارد و بر طبیعت خطرناک نباشد.
- NATURE – BASED TOURISM : توریسم در طبیعت، جنگل، دیدن گله گاوها و گوسفندان

- GREEN TOURISM (سفر سبز): سفر سبز اغلب با اکوتوریسم؛ توریسم پایدار یکی گرفته نمی شود ولی در کل به این مفهوم است که سفری دوستانه با طبیعت باشد.
- MULTI – SPORT ADVANTURES: این مسافرتها بر فعالیت های بدنی که در هوای آزاد و صحراها صورت می گیرد متمرکز است. مثل چلینگ بازی، کوه پیمایی، قایق سواری و غواصی و غیره
- CULTURAL TOURISM: توریسم فرهنگی که با معماری بناها، فرهنگ و تاریخ مردم بومی سروکار دارد. که توام با تأثیر پذیری و مشاهده فرهنگ ها است.
(Merge, 2001)
- Agro TOURISM: اکروتوریسم روستا گردی: نوعی گردشگری است که در آن از کارهای کشاورزی سنتی دیدن می کنند و یا اینکه شخصاً در این گونه فعالیت ها شرکت می کنند بدون اینکه به اکوسیستم منطقه یا حاصلخیزی زمین های کشاورزی میزبان لطمه وارد شود (خیاطی، ۱۳۸۲).
- ECOTOURISM: سفری مسئولانه به نواحی طبیعت و حفاظت از آن و بهبود بخشیدن به زندگی مردم منطقه، اولین منبعی که راجع به اکوتوریسم اشاره شده است در سال ۱۹۷۰ در یک مقاله توریسم و ملاحظات محیطی اشاره شده بود. نقش همزیست، نقش تضاد یا نقش هماهنگ داشته باشد. (Ward, 1997)

اکوتوریسم ((توریسم طبیعی)) است که برای جستجو در مناطق بکر و طبیعی و استفاده از زیبایی های طبیعت است و گردشگران را به محیط طبیعی و قابل دستیابی و منحصر به فرد معطوف می کند و نگرش مردم بومی و دولت را تغییر داده و در حفظ طبیعت از طریق آموزش افزایش آگاهی های مردم و مسئولین، نقش آفرین و به تعبیری "توریسم فرهنگی" باشد زیرا به دنبال رد پای فرهنگ های بومی سفر می کند. (توریسم کوچ، توریسم آداب و رسوم، روستا گردی و ...) (اسماعیلی نیا، ۱۳۸۲).

ویژگی ها، اهداف و ابعاد اکوتوریسم

از نظر جامعه اکوتوریسم (TES, 2002) طبیعت گردان بسته به انگیزه سفر خود دو گروه سنی را شامل می شوند: گروهی که از طبیعت گردی به دنبال ماجراجویی، دیدار از سرزمین های بکر و نیز گردشگری ورزشی هستند اغلب در مقاطع سنی کمتر از ۴۰ سال بوده و پیشینه شمار آنها در محدوده ۳۵ – ۱۹ سال قرار دارد. اما گروهی که با هدف لذت بردن از طبیعت و دیدار از حیات وحش و ... به اکوتوریسم می پردازند در محدوده سنی ۵۴ – ۳۵ قرار دارند. مطالعات در آمریکا نشان می دهد که طبیعت گردان در هر سفر خود معادل هزار تا پانصد دلار پول خرج می کنند. البته اکوتوریستای بین المللی خیلی بیشتر از این مقدار برای سفر هزینه می نمایند به هر حال این قطعیت وجود دارد که طبیعت گردان بیشتر از دیگر گروه های مسافران پول خرج می کنند. در پژوهشی که توسط آقای Merg (1999) صورت گرفته ۵ نکته مهم برای اکوتوریسم در نظر گرفته است:

- ۱- مسافرت به مقصد طبیعت
- ۲- آگاهی از فضای محیط زیست
- ۳- محافظت از طبیعت
- ۴- احترام به فرهنگ منطقه
- ۵- رعایت حقوق انسانی و دموکراسی

بطور کلی اکوتوریسم تماشای حیات وحش، ماهی گیری، شکار تفریحی، تفریحات پر تحرک و لذت بردن از مناظر طبیعی را شامل می شود. تماشای حیات وحش بصورت اتفاقی نیز جزو اکوتوریسم است که آمارشان در حال افزایش است. ماهی گیری و شکار تفریحی با طرق و وسایل مختلف صورت می گیرد که اثرات مخرب زیست محیطی زیادی بر طبیعت منطقه دارد، فعالیت

های تفریحات فیزیکی که بر مهارت های بدنی و مقاومت فیزیکی تأکید می شود عبارتند از: کوهنوردی، غارپیمایی، قایقرانی، موتورسواری و ... (اشتری ۱۳۸۳)

معرفی میراث طبیعی کشور ایران از لحاظ اکوتوریستی

کشور ایران با بیش از ۱۶۴۸۰۰۰ کیلو متر مربع مساحت دارای ۱۸۸۰ کیلومتر نوار ساحلی در خلیج فارس و دریای عمان و ۶۳۰ کیلومتر نوار ساحلی در دریای خزر است. خصوصیات جغرافیایی، ایران را به کشوری منحصر به فرد در جهان تبدیل کرده است. اقلیم غالب در کشور اقلیم گرم و خشک است. در کویر مرکزی دشت کویر و کویر لوت به نوبه خود از جاذبه بسیاری برای گردشگران اروپایی برخوردار است مناطق کویری در حدود ۱/۳ خاک ایران را پوشش می دهند. مناطق جنگلی به طور عمده در شمال و غرب ایران پراکنده اند و ۷/۷ از خاک ایران را پوشش می دهند. خصوصیات جغرافیایی، تنوع اقلیمی و ویژگی های زیست محیطی در کنار جاذبه های غنی فرهنگی موجب شده کشور ایران به عنوان یکی از ده کشور نخست جهان از نظر جاذبه های گردشگری شناخته شود (نیازمند، ۱۳۸۱). ایران با داشتن بیابان های وسیع از جمله کویر لوت (تنها منطقه عالی از حیات در جهان) و کویر شهداد (گرمترین بیابان جهان) و کویر چهارگانه حفاظت شده، ۲۱ تالاب بین المللی، ۹ ذخیره گاه که جزء آثار طبیعی جهان است به دلیل شرایط اقلیمی و برخورداری از مواهب طبیعی، به جهانی در یک مرز سرزمین تضادها، کشور هفت اقلیم شهرت یافته که امکان گردش اکثر شاخه های اکوتوریسم است. (اسماعیلی نیا، ۱۳۸۲)

اثرات زیست محیطی گردشگری

بدون شک فعالیت های گردشگری در مناطق اکوتوریستی پیامدهای زیست محیطی به جای می گذارد. گاه می تواند مستقیم و غیر مستقیم باشد، از جمله اثرات مثبت گردشگری طبیعی را می توان در موارد ذیل خلاصه کرد:

- ترویج فرهنگ زیست محیطی در گردشگران و نزدیکی فرهنگ ها، فراهم شدن وحدت جوامع انسانی و ملل
- کسب ارز خارجی و افزایش در آمد ناخالص ملی و گسترش امکانات اقامتی، پذیرائی و امکانات جنبی
- ایجاد زمینه اشتغال در زمینه های تولید و فروش کالا، حمل و نقل، خدمات و راهنمایی گردشگران
- توسعه محل تجمع فعالیت های گردشگران

به موازات پیامدهای مثبت بدون شک اثرات منفی زیست محیطی نیز متوجه فعالیت های گردشگری است. این اثرات منفی عبارت از فاکتورهایی در قالب آلودگی، تخریب و یا تغییر سیستم در محیط زیست انسانی یا طبیعی پدیدار می شوند و بر انسان، حیوان، گیاه، زمین آب، خاک، هوا و ارتباط فی ما بین آنها و هم چنین به آثار طبیعی، فرهنگی، باستانی، تاریخی و سایر منابع تأثیر می گذارند. اکو سیستمی یا نابودی آن را سبب خواهد شد.

اکوتوریسم و پایداری آن در جوامع محلی

توسعه اکوتوریسم به عنوان یکی از شیوه های نوین جهانگردی، باید در مقیاس کوچک و در محدوده فعالیت های ملی صورت گیرد. مردم محلی نیز از تغییرات اجتماعی - فرهنگی و اثرات زیست محیطی کنترل نشده جهانگردی آگاهی داشته باشند. برخی شرکت های سیاحتی پیشنهاد می کنند که اکوتوریسم باید مسئول جنبه اکولوژیکی جهانگردی باشد اکوتوریسم با شعار مدیریت و نگهداری محیط زیست باید از گزینه صحیح اقتصادی برای بهره برداری از آن برنامه تهیه کند. در اثر حضور اکوتوریستها، به قیمت زمین، ملک و حتی گاهی اوقات تولید محلی افزوده می شود. بالا بودن میزان هزینه سفر برای اکوتوریست ها و کمبود بنزین در خیلی از جاها مانع از سفر ساکنین کم درآمد و متوسط از آن منطقه می شود و در واقع به

مشارکت مردم محلی لطمه می زند. مسئولیت توسعه اکوتوریسم پایدار با شرکت های سرمایه گذاری توریسم است. لذا تمام شرکت های سرمایه گذاری در توریسم ملزم هستند که حمایت از منابع زیست محیطی را پیش از کسب سود در نظر بگیرند.

بحث و بررسی مشکلات موجود در اکوتوریسم

در بازار اکوتوریسم سه گروه عمده و فعال قابل شناسائی اند:

- ۱- گروه عرضه کننده گان، شامل آژانس ها، موسسه های خصوصی عرضه کننده انواع محصولات اکوتوریستی
- ۲- گروه تقاضا کنندگان: شامل انواع اکوتوریست ها در سطوح مختلف، مختلف در آمدی
- ۳- گروه نظارت کنندگان: که عمدتاً شامل نهادهای دولتی هستند که با انواع سیاست گذاری و برنامه ریزی های اصولی و متناسب باید در تعادل استفاده از منابع بکوشند.

البته لازم به ذکر است که خود عرصه منابع طبیعی و محیط زیست بستر لازم برای اکوتوریسم است و بایستی قبل از همه این عرصه وجود داشته باشد تا بتوان روی آن برنامه ریزی لازم را تدوین و اجرا نمود. سازماندهی اکوتوریسم هر کشور و یا هر منطقه و تطابق آن با اصول پایداری در ارتباط مستقیم با بهبود عملکرد عوامل فوق و نیز به شیوه برخورد عمل گروه نظارت و در راس آن دولت است.

بررسی روند گردشگری در اقتصاد و نظام کشور بیانگر آن است که گر چه ذهن برنامه ریزان به این مهم معطوف است ولی برخی کمبودهای جدی در موارد زیر هنوز خودنمایی می کند:

- عدم شکل گیری تلقی و نگاه مناسب به گردشگری در طبیعت به عنوان یک صنعت تجاری
- عدم شناسایی و طبقه بندی علمی متغیرهای درونی عرضه (جذابیت های چند گانه گردشگری در عرصه ملی) و متغیرهای بیرونی تقاضا (انواع گردشگری متصور اعم از داخلی، خارجی، فرهنگی، طبیعی، علمی، تجاری و ...)
- عدم اتکای هدفگذاری راهبردی و کمی بر تجزیه و تحلیل دقیق طرح های عرصه و تقاضا
- عدم شناسایی و تعیین اولویت های بازاریابی اکوتوریسم
- عدم شفافیت ساختار سازمانی و کیفیت مدیریتی مورد نیاز و عدم شفافیت ضمانت های اجرایی و نبود متولی خاص

نتیجه گیری و پیشنهادات برای سیاستگذاری

از این تحقیق نتیجه می گیریم که در مبحث اکوتوریسم، کشورمان از پتانسیل های لازم برخوردار است ولی در مجموع یک سری موانع وجود دارد که به اهم آنها در بالا اشاره گردید و برای بهبود نسبی پیشنهاد می گردد:

- تشکیل کمیته ملی طبیعت گردی و ارائه راه کارهای منطقی برای توسعه این صنعت با تشکیل جلسات منظم با عضویت کارشناسان جغرافیا، ترویج و توسعه، اقتصاددانان، زیست شناسان، کارشناسان منابع طبیعی، جامعه شناسان از سازمان های منابع طبیعی، محیط زیست، میراث فرهنگی، امور عشایر و جهاد کشاورزی، معاونت برنامه ریزی ریاست جمهور و وزارت کشور

- ضرورت تهیه استراتژی محیط زیست در رابطه با گردشگری توسط کمیته ملی توسعه پایدار و کمیته ملی طبیعت گردی

- مشارکت جوامع محلی در برنامه ریزی، توسعه و حفاظت از منابع طبیعی در مناطق اکوتوریستی

- ضرورت هماهنگی در ارگانهای دخیل در گردشگری (محیط زیست، میراث فرهنگی، ایران گردی و جهانگردی، وزارت ارشاد، منابع طبیعی، جهاد کشاورزی و ستاد تبصره ۱۳ ...) برای اختصاص سهمیه بنزین سفر برای خودروهای شخصی و اختصاص سهمیه مخصوص به آژانسهای توریستی

- احداث امکانات رفاهی و بهداشتی مناسب در مناطق اکوتوریستی و بین راهی و نظارت بر فعالیت آنها

تشکر و قدر دانی

با تشکر از سازمان آب و برق خوزستان واحد آب معاونت مطالعات پایه و منابع آب و دفتر تحقیقات و استانداردهای شبکه های آبیاری و زهکشی و دانشکده منابع طبیعی و کشاورزی واحد کرج .

منابع

۱. اروچی، الف. ۱۳۸۶. موانع توسعه گردشگری. سایت خبرگزاری گردشگری و میراث فرهنگی. <http://www.chn.ir/showarticle.asp?np=296>
۲. اسماعیلی نیا، ن. ۱۳۸۲. هفت اقلیم در یک مرز. نشریه جهان هوانوردی و گردشگری - شماره ۵۵
۳. جمالزاده فلاح، ف و دیگران. ۱۳۸۲. اکوتوریسم راهکار الوتیک ... نشریه اطلاعات شماره ۱۰
۴. جنایی، س. ۱۳۸۱. گردشگری و سهم ایران از این صنعت. روزنامه آفتاب یزد، شماره ۸۴، تاریخ ۱۳۸۱/۱۰/۲۴
۵. خیاطی، م. ۱۳۸۲. (مترجم) توریسم روستایی و تأثیر آن بر جوامع روستایی (تایلند). جهاد، شماره ۲۵۷، ص ۳۴
۶. رضا زاده، م. ۱۳۸۶. موانع گردشگری. سایت خبرگزاری گردشگری و میراث فرهنگی. <http://www.chn.ir/showarticle.asp>
۷. فانی ثانی، ف. ۱۳۸۱. بررسی اکوتوریسم در مناطق حفاظت شده از استان مازندران ... دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ص ۷ و ۵۷
۸. فریار، ف. ۱۳۸۱. روستا گردی. نشریه صنعت حمل و نقل. شماره ۲۱۶ (بهمن).
۹. فریود ف. ۱۳۸۰. نگاهی به اکوتوریسم (روستا گردی) در چند کشور جهان. دام و کشت و صنعت، آذر.
۱۰. مجایی، م. ۱۳۸۳. محیط زیست در برنامه چهارم. در گفتگو با قلم سبز ایران در <http://irangreenpen.org/news/>. 1628, shtml
۱۱. مرکز آمار ایران. ۱۳۸۱. سالنامه آماری ۱۳۸۱. مرکز آمار ایران، تهران
۱۲. یزدانی، ع. ۱۳۷۸. مقدمه ای بر گردشگری طبیعت و اکوتوریسم، نشریه طبیعت، شماره ۳، ص ۴۹
13. Brofield, R. 2002. Agricultural tourism as income based risk management for green house and nursery producer. The University New Jersey Rutger cooperative extension. www.rce.rutgers.edu/pubs/pdfs/fs_1003.Pdf
14. Campbell, L.M. 1999. Ecotourism in rural developing communities, university of western Ontario, Canada www.elsiver.com/locate/atoures
15. Principle, Practices and Policies for Sustainability Ward, K.N. 1997. Ecotourism reality or rhetoric, chapter 2- ecotourism: the concept.